

KATARZYNA DOBRZYŃSKA

Przywiązanie do miejsca w warunkach zmiany a tranzycja do dorosłości.

cz.4. Analiza wyników własnych. Wnioski

4.1. Statystyki opisowe zmiennej zależnej i zmiennych niezależnych

Przed prezentacją wyników badań i weryfikacją hipotez została umieszczona Tab. 4.1. przedstawiająca statystyki opisowe zmiennej zależnej i zmiennych niezależnych, które zostały wyodrębnione w związku z hipotezami badawczymi.

Znaczenie poszczególnych nagłówków Tab. 4.1. jest następujące:

- N – ilość przypadków w zmiennej, czyli ilość osób, które odpowiedziało na pytania w danym kwestionariuszu
- Minimum – najniższa wartość danej zmiennej w danej grupie
- Maksimum – najwyższa wartość danej zmiennej w danej grupie
- Średnia – średnia arytmetyczna wyników
- Odchylenie standardowe – wartość odchylenia standardowego informuje nas, o ile przeciętnie wartości cechy odchylają się od wartości średniej badanej cechy

Tab. 4.1. Statystyki opisowe zmiennej zależnej i zmiennych niezależnych

Zmienne	N	Minimum	Maksimum	Średnia	Odczylenie standardowe
Zmienna zależna					
Poczucie dorosłości	50	23,00	44,00	34,16	5,01
Zmienne niezależne					
Przywiązanie do miejsca					
Poczucie tożsamości z Poznaniem	50	6,00	40,00	18,18	8,42
Poczucie zależności od Poznania	50	6,00	34,00	17,14	6,97
Poczucie tożsamości z miastem rodzinnym	50	7,00	42,00	28,30	7,87
Poczucie zależności od miasta rodzinnego	50	6,00	39,00	25,44	7,76
Pożądane cele					
Altruizm oraz konformizm	50	125,00	208,00	164,40	20,84
Autodeterminacja, nonkonformizm, ryzyko	50	76,00	136,00	104,74	12,85
Egalitaryzm i kolektywizm	50	32,00	92,00	62,72	13,67
Buntowniczość, beztroska	50	37,00	67,00	53,02	7,14
Smakowanie życia, nienadwężanie nerwów	50	18,00	44,00	29,94	5,54
Zmienne uboczne					
Wiek badanych	50	20,00	22,00	21,24	,69
Poczucie samotności	50	40,00	73,00	58,80	8,14

Źródło: opracowanie własne

4.2. Statystyczny opis uzyskanych wyników oraz statystyczna weryfikacja hipotez

H1: Istnieje związek między poziomem poczucia przywiązania do miejsca a poziomem poczucia samotności w nowym miejscu.

Tab. 4.2. Korelacje między poczuciem samotności a zmiennymi określającymi stopień przywiązania do miejsca

Zmienna niezależna uboczna	Zmienna niezależna	Metoda	wynik
Poczucie samotności	Poczucie tożsamości z Poznaniem	Korelacja Pearsona	,254
		Istotność (dwustronna)	,075
		N	50
	Poczucie zależności od Poznania	Korelacja Pearsona	,150
		Istotność (dwustronna)	,297
		N	50
	Poczucie tożsamości z miastem rodzinnym	Korelacja Pearsona	,165
		Istotność (dwustronna)	,251
		N	50
	Poczucie zależności od miasta rodzinnego	Korelacja Pearsona	,021
		Istotność (dwustronna)	,886
		N	50

Źródło: opracowanie własne

Zmienna poczucie samotności ma charakter ilościowy, zmienne: poczucie tożsamości z Poznaniem, poczucie zależności od Poznania, poczucie tożsamości z miastem rodzinnym oraz poczucie zależności od miasta rodzinnego mają charakter ilościowy, dlatego zastosowano współczynnik korelacji liniowej R Pearsona.

- zależność między poczuciem samotności a poczuciem tożsamości z Poznaniem jest nieistotna
- zależność między poczuciem samotności a poczuciem zależności od Poznania jest nieistotna
- zależność między poczuciem samotności a poczuciem tożsamości z miastem rodzinnym jest nieistotna
- zależność między poczuciem samotności a poczuciem zależności od miasta rodzinnego jest nieistotna

Nie możemy odrzucić hipotezy zerowej.

Poczucie tożsamości z Poznaniem, poczucie zależności od Poznania, poczucie tożsamości z miastem rodzinnym oraz poczucie zależności od miasta rodzinnego nieistotnie wpływają na poczucie samotności badanych.

H2: Istnieje związek pomiędzy pożądanymi celami a poziomem przywiązania do Poznania.

Tab. 4.3. Korelacje między zmiennymi określającymi stopień przywiązania do Poznania a zmiennymi określającymi pożądane cele

Zmienna niezależna przywiązanie do miejsca (Poznań)	Zmienna niezależna pożądane cele	Metoda	wynik
Poczucie tożsamości z Poznaniem	Altruizm oraz konformizm	Korelacja Pearsona	,354(*)
		Istotność (dwustronna)	,012
		N	50
	Autodeterminacja, nonkonformizm, ryzyko	Korelacja Pearsona	-,102
		Istotność (dwustronna)	,481
		N	50
	Egalitaryzm i kolektywizm	Korelacja Pearsona	,337(*)
		Istotność (dwustronna)	,017
		N	50
	Buntowniczość, beztroska	Korelacja Pearsona	,124
		Istotność (dwustronna)	,391
		N	50
	Smakowanie życia, nienadwężanie nerwów	Korelacja Pearsona	-,099
		Istotność (dwustronna)	,496
		N	50
Poczucie zależności od Poznania	Altruizm oraz konformizm	Korelacja Pearsona	-,028
		Istotność (dwustronna)	,847
		N	50
	Autodeterminacja, nonkonformizm, ryzyko	Korelacja Pearsona	-,423(**)
		Istotność (dwustronna)	,002
		N	50
	Egalitaryzm i kolektywizm	Korelacja Pearsona	,092
		Istotność (dwustronna)	,525
		N	50
	Buntowniczość, beztroska	Korelacja Pearsona	-,026
		Istotność (dwustronna)	,858
		N	50
	Smakowanie życia, nienadwężanie nerwów	Korelacja Pearsona	-,033
		Istotność (dwustronna)	,823
		N	50
* Korelacja jest istotna na poziomie 0.05 (dwustronnie)			
** Korelacja jest istotna na poziomie 0.01 (dwustronnie)			

Źródło: opracowanie własne

Zmienne: poczucie tożsamości z Poznaniem i poczucie zależności od Poznania mają charakter ilościowy; zmienna pożądane cele mają charakter ilościowy, dlatego zastosowano współczynnik korelacji liniowej R Perasona.

1. Zależność między poczuciem tożsamości z Poznaniem a altruizmem i konformizmem jest istotna.

2. Zależność między poczuciem tożsamości z Poznaniem a egalitaryzmem i kolektywizmem jest istotna.
3. Zależność między poczuciem zależności od Poznania a autodeterminacją, nonkonformizmem i ryzykiem jest istotna.
4. Zależność między poczuciem tożsamości z Poznaniem a autodeterminacją, nonkonformizmem i ryzykiem jest nieistotna.
5. Zależność między poczuciem tożsamości z Poznaniem a buntowniczością i beztroską jest nieistotna.
6. Zależność między poczuciem tożsamości z Poznaniem a smakowaniem życia i nienadwyrężanie nerwów jest nieistotna.
7. Zależność między poczuciem zależności od Poznania a altruizmem i konformizmem jest nieistotna.
8. Zależność między poczuciem zależności od Poznania a buntowniczością i beztroską jest nieistotna.
9. Zależność między poczuciem zależności od Poznania a autodeterminacją, nonkonformizmem jest nieistotna.
10. Zależność między poczuciem zależności od Poznania a smakowaniem życia jest nieistotna.

Im większe poczucie tożsamości z Poznaniem tym większe pożądane cele altruizmu i konformizmu oraz egalitaryzmu i kolektywizmu.

Im większe poczucie zależności od Poznania tym mniej pożądany cel autodeterminacji, nonkonformizmu i ryzyka.

Poczucie zależności od Poznania i poczucie tożsamości z Poznaniem nieistotnie wpływają na cele: buntowniczości i beztroski oraz smakowania życia i nienadwyrężania nerwów.

Poczucie tożsamości z Poznaniem nieistotnie wpływa na cel autodeterminacji, nonkonformizmu i ryzyka.

Poczucie zależności od Poznania nieistotnie wpływa na cele: altruizmu i konformizmu oraz egalitaryzmu i kolektywizmu.

H3: Istnieje związek pomiędzy pożądanymi celami a poczuciem przywiązania do miasta rodzinnego.

Tab. 4.4. Korelacje między zmiennymi określającymi stopień przywiązania do miasta rodzinnego a zmiennymi określającymi pożądane cele

Zmienna niezależna przywiązanie do miejsca (miasto rodzinne)	Zmienna niezależna pożądane cele	Metoda	Wyniki
Poczucie tożsamości z miastem rodzinnym	Altruizm oraz konformizm	Korelacja Pearsona	,052
		Istotność (dwustronna)	,720
		N	50
	Autodeterminacja, nonkonformizm, ryzyko	Korelacja Pearsona	,245
		Istotność (dwustronna)	,086
		N	50
	Egalitaryzm i kolektywizm	Korelacja Pearsona	,215
		Istotność (dwustronna)	,135
		N	50
	Buntowniczość, beztroska	Korelacja Pearsona	,097
		Istotność (dwustronna)	,502
		N	50
	Smakowanie życia, nienadwężanie nerwów	Korelacja Pearsona	-,139
		Istotność (dwustronna)	,337
		N	50
Poczucie przywiązania do miasta rodzinnego	Altruizm oraz konformizm	Korelacja Pearsona	-,191
		Istotność (dwustronna)	,184
		N	50
	Autodeterminacja, nonkonformizm, ryzyko	Korelacja Pearsona	-,058
		Istotność (dwustronna)	,690
		N	50
	Egalitaryzm i kolektywizm	Korelacja Pearsona	-,047
		Istotność (dwustronna)	,744
		N	50
	Buntowniczość, beztroska	Korelacja Pearsona	,005
		Istotność (dwustronna)	,971
		N	50
	Smakowanie życia, nienadwężanie nerwów	Korelacja Pearsona	,100
		Istotność (dwustronna)	,488
		N	50
* Korelacja jest istotna na poziomie 0.05 (dwustronnie)			
** Korelacja jest istotna na poziomie 0.01 (dwustronnie)			

Źródło: opracowanie własne

Zmienne: poczucie tożsamości z miastem rodzinnym i poczucie zależności od miasta rodzinnego mają charakter ilościowy; zmienne pożądane cele mają charakter ilościowy, dlatego zastosowano współczynnik korelacji liniowej R Pearsona.

11. Zależność między poczuciem tożsamości z miastem rodzinnym a altruizmem i konformizmem jest nieistotna.
12. Zależność między poczuciem tożsamości z miastem rodzinnym a autodeterminacją, nonkonformizmem, ryzykiem jest nieistotna.

13. Zależność między poczuciem tożsamości z miastem rodzinnym a egalitaryzmem i kolektywizmem jest nieistotna.
14. Zależność między poczuciem tożsamości z miastem rodzinnym a buntowniczością i beztrioską jest nieistotna
15. Zależność między poczuciem tożsamości z miastem rodzinnym a smakowaniem życia i nienadwyrażaniem nerwów jest nieistotna.
16. Zależność między poczuciem zależności od miasta rodzinnego a altruizmem i konformizmem jest nieistotna.
17. Zależność między poczuciem zależności od miasta rodzinnego a autodeterminacją, nonkonformizmem, ryzykiem jest nieistotna.
18. Zależność między poczuciem zależności od miasta rodzinnego a egalitaryzmem i kolektywizmem jest nieistotna.
19. Zależność między poczuciem zależności od miasta rodzinnego a buntowniczością i beztrioską jest nieistotna
20. Zależność między poczuciem zależności od miasta rodzinnego a smakowaniem życia i nienadwyrażaniem nerwów jest nieistotna.

Poczucie tożsamości z miastem rodzinnym i poczucie zależności od miasta rodzinnego nieistotnie wpływają na pożądane cele:

- altruizmu i konformizmu
- autodeterminacji, nonkonformizmu i ryzyka
- egalitaryzmu i kolektywizmu
- buntowniczości i beztrioski
- smakowania życia i nienadwyrażania nerwów

Nie możemy odrzucić hipotezy zerowej.

H4: istnieje związek pomiędzy pożądanymi celami a poczuciem dorosłości.

Tab. 4.5. Uporządkowane odpowiedzi „tak” według rosnącej kolejności ich wybierania przez osoby badane w Kwestionariuszu Poczucia Dorosłości

CZĘŚĆ A	
Częstość wystąpienia odpowiedzi „tak”	Pytanie
0	dzieci
0	praca na pełnym etacie
0	mieszkanie na własnym gospodarstwie
0	mieszkanie z rodzicami
20	praca w niepełnym wymiarze godzin
23	praca dorywcza
50	Mieszkanie osobno
CZĘŚĆ B	
Częstość wystąpienia odpowiedzi „tak”	Numer pytania
0	3
4	4
5	29
8	7
8	13
8	15
8	24
12	35
13	17
16	31
17	20
18	11
20	16
20	25
21	33
22	28
22	34
24	14
24	32
28	8
28	26
30	12
32	23
35	9
35	18
35	21
36	30
38	5
38	27
41	22
41	36
42	6
43	19
45	10
49	1
50	2

Źródło: opracowanie własne

Tab. 4.6. Korelacje między poczuciem dorosłości a zmiennymi określającymi pożądane cele

Zmienna niezależna pożądane cele	Zmienna zależna	Metoda	Wynik
Altruizm oraz konformizm	Poczucie dorosłości	Korelacja Pearsona	,358(*)
		Istotność (dwustronna)	,011
		N	50
Autodeterminacja, nonkonformizm, ryzyko		Korelacja Pearsona	,039
		Istotność (dwustronna)	,790
		N	50
Egalitaryzm i kolektywizm		Korelacja Pearsona	,165
		Istotność (dwustronna)	,253
		N	50
Buntowniczość, beztroska		Korelacja Pearsona	,210
		Istotność (dwustronna)	,142
		N	50
Smakowanie życia, nienadwerężanie nerwów	Korelacja Pearsona	-,025	
	Istotność (dwustronna)	,861	
	N	50	
* Korelacja jest istotna na poziomie 0.05 (dwustronnie)			
** Korelacja jest istotna na poziomie 0.01 (dwustronnie)			

Źródło: opracowanie własne

Zmienna poczucie dorosłości oraz zmienne określające pożądane cele mają charakter ilościowy dlatego zastosowano współczynnik korelacji liniowej R Perasona.

- zależność altruizmu i konformizmu a poczucia dorosłości jest istotna
- zależność autodeterminacji, nonkonformizmu i ryzyka a poczucie dorosłości jest nieistotna
- zależność egalitaryzmu i kolektywizmu a poczucia dorosłości jest nieistotna
- zależność buntowniczości i beztroski a poczucia dorosłości jest nieistotna
- zależność smakowania życia i nienadwerężania nerwów a poczucia dorosłości jest nieistotna

Im ważniejszy cel altruizmu i konformizmu tym większe poczucie dorosłości.

Cele: autodeterminacji, nonkonformizmu i ryzyka; egalitaryzmu i kolektywizmu; buntowniczości i beztroski oraz smakowania życia i nienadwerężania nerwów nieistotnie wpływają na poczucie dorosłości.

Hipoteza badawcza potwierdziła się częściowo.

H5: istnieje związek pomiędzy poczuciem dorosłości a przywiązaniem do miejsca.

Tab. 4.7. Korelacje między poczuciem dorosłości a poczuciem przywiązania do miejsca

Zmienna zależna	Zmienna niezależna Przywiązanie do miejsca	Metoda	Wyniki
Poczucie dorosłości	Poczucie tożsamości z Poznaniem	Korelacja Pearsona	,371(**)
		Istotność (dwustronna)	,008
		N	50
	Poczucie zależności od Poznania	Korelacja Pearsona	,202
		Istotność (dwustronna)	,159
		N	50
	Poczucie tożsamości z miastem rodzinnym	Korelacja Pearsona	,114
		Istotność (dwustronna)	,430
		N	50
	Poczucie zależności od miasta rodzinnego	Korelacja Pearsona	,004
		Istotność (dwustronna)	,978
		N	50
** Korelacja jest istotna na poziomie 0.01 (dwustronnie)			

Źródło: opracowanie własne

Zmienna poczucie dorosłości oraz zmienne określające poziom przywiązania do miejsca mają charakter ilościowy dlatego zastosowano współczynnik korelacji liniowej R Pearsona.

- związek poczucia dorosłości i poczucia tożsamości z Poznaniem jest istotny
- związek poczucia dorosłości i poczucia zależności od Poznania jest nieistotny
- związek poczucia dorosłości i poczucia tożsamości z miastem rodzinnym jest nieistotny
- związek poczucia dorosłości i poczucia zależności od miasta rodzinnego jest nieistotny

Im większe poczucie dorosłości tym większe poczucie tożsamości z Poznaniem.

Poczucie dorosłości nieistotnie wpływa na poczucie zależności od Poznania, poczucie tożsamości z miastem rodzinnym i poczucie zależności od miasta rodzinnego.

4.2. Wnioski

Pierwszą moją hipotezą badawczą była hipoteza dotycząca związku między poziomem poczucia przywiązania do miejsca osób badanych, a poziomem ich – ogólnie mówiąc – poczucia samotności w nowym miejscu. Wbrew moim oczekiwaniom, hipoteza H1 została odrzucona na rzecz hipotezy H₀1. Wniosek z tego taki, iż poczucie tożsamości i zależności w stosunku do miasta Poznania, jak i miasta rodzinnego, nieistotnie wpływają na poczucie samotności osób badanych, jako reakcji na spostrzeganą rozbieżność pomiędzy pożądanym, a osiąganym stopniem kontaktów społecznych. Brak kontaktów społecznych wpływa w sposób oczywisty na poczucie osamotnienia, ale jego poziom nie ma związku z tęsknotą, gdyż tęskniąc można być otoczonym mnóstwem ludzi i być zadowolonym z kontaktów z nimi. Po głębszym przeanalizowaniu problemu można dojść do wniosku, że poczucie samotności może być wynikiem różnorodnych czynników, i to, że – jak zauważył Burt (1993, w: P. A. Bell, Th. Greene, J. D. Fisher, A. Baum 2004, str. 499) – tęsknota studentów za domem wynika z ich przywiązania do miejsca – nie oznacza, że poczucie tęsknoty należy traktować jako czynnik wywołujący zawsze poczucie osamotnienia – jak wcześniej sądziłam. W związku z tym i zgodnie z wynikami badań przyjmującymi hipotezę H₀1, nasuwa się wniosek, że poczucie osamotnienia w nowym miejscu nie jest wynikiem poziomu przywiązania do miejsca zarówno rodzinnego, jak i nowego. Ponadto, nie należy bezpośrednio łączyć tych dwóch zjawisk na zasadzie przyczynowo—skutkowej.

Następnymi hipotezami były te dotyczące związków pomiędzy hierarchią poświadanych celów, a poczuciem przywiązania do miejsca.

Jako pierwsza, została przeanalizowana hipoteza H2, mówiąca o związku pomiędzy poświadanych celami, a poczuciem przywiązania do miasta Poznania. Wyniki badań mówią o tym, że wysoki poziom tożsamości z miastem Poznań wpływa istotnie na hierarchię celów osób badanych, gdzie prym wiodą cele związane z altruizmem, konformizmem, egalitaryzmem i kolektywizmem.

Nie mniej jednak ważny wniosek niesie ze sobą stwierdzenie, że im większe poczucie zależności od miasta Poznania, tym mniej poświadany cel autodeterminacji, nonkonformizmu i ryzyka. Zatem, im mniej jednostka jest przywiązana do nowego miejsca na zasadzie zależności, tym bardziej jest podatna na różnego rodzaju sugestie zawierające wyzwania, niosące ze sobą ryzyko oraz zaspakajające potrzeby związane z dążeniem do rozwoju. Jest nastawiona na eksplorację nowych przestrzeni i miejsc, dzięki czemu zdobędzie nowe doświadczenia w różnych dziedzinach życia.

Osoby, które brały udział w badaniu mieściły się w granicach wiekowych 20—22 lata, a zatem były w okresie wschodzącej dorosłości, opisanym w części teoretycznej. Zgodnie z

koncepcją tego okresu, jest to apogeum zmienności, jeśli chodzi o miejsce zamieszkiwania (Arnett 2000, w: Bańka 2006, str. 6), co jest zgodne z weryfikacją hipotezy H2 mówiącej, że im większe poczucie zależności od miasta Poznania, tym mniej pożądane cele autodeterminacji, nonkonformizmu i ryzyka. Można to wyjaśnić w ten sposób, że jednostka w okresie wschodzącej dorosłości nastawiona jest na podróżowanie i planowanie kariery na niespotykaną w innych okresach rozwojowych skalę. To nastawienie w efekcie prowadzi do ograniczenia tworzenia związków emocjonalnych z danym miejscem, gdyż jednostka ma świadomość potrzeby eksploracji i doświadczania nowych. Także wedle słów Zaleśkiewicz (2005, w: Bańka 2006, str. 8), eksperymentowanie z karierą w wymiarze nieograniczonej przestrzeni jest wynikiem potrzeby przeżywania zachowań ryzykownych w różnorodnych miejscach, co nie mogłoby mieć racji bytu w momencie silnych powiązań z nim. Wynika to również z weryfikacji statystycznej hipotezy H2 zawartej w słowach: „im większe poczucie tożsamości osób badanych z miastem Poznań, tym większe pożądane cele altruizmu i konformizmu oraz egalitaryzmu i kolektywizmu”. Z tym stwierdzeniem związana jest weryfikacja hipotezy H4 i H5, ale zanim ukążę te powiązania, przedstawię wyniki weryfikacji hipotezy H3.

Otóż, poprzez treść zawartą w hipotezie H3 zostały zbadane związki pomiędzy hierarchią pożądanych celów osób badanych, a ich poczuciem przywiązania do miasta rodzinnego. W tym przypadku przyjęta została hipoteza H₀₃, mówiąca o braku związku między badanymi aspektami.

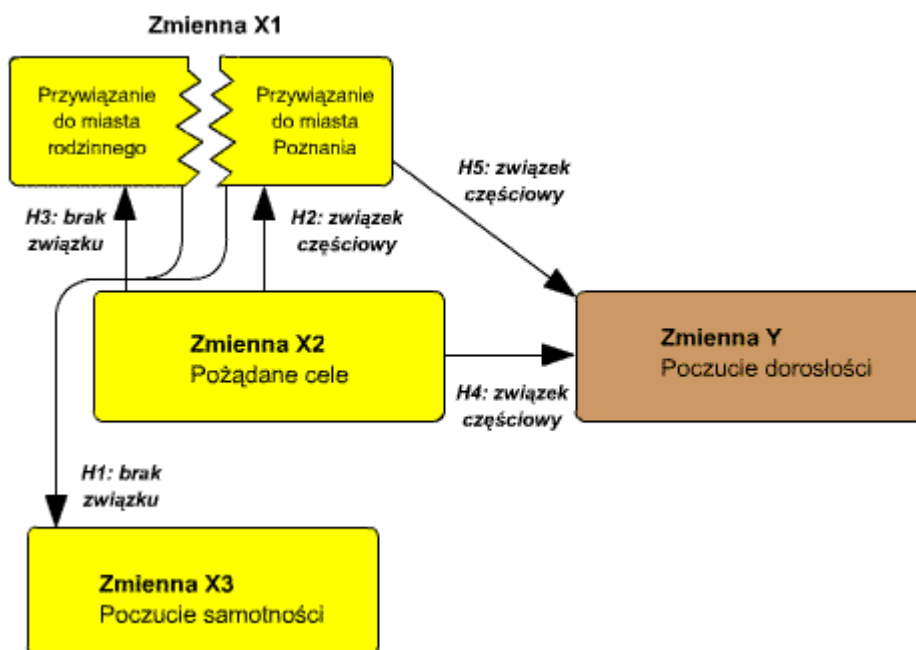
Hipoteza H4 natomiast badała związek między hierarchią pożądanych celów, a poczuciem dorosłości. Z badań wynika, że im ważniejszy cel altruizmu, tym większe poczucie dorosłości. Zaś hipoteza H5 badała związek między poczuciem dorosłości osób badanych a przywiązaniem do miejsca, gdzie istotny wpływ na poczucie dorosłości ma poczucie tożsamości z miastem Poznań.

Wnioski z weryfikacji hipotez H2, H4 i H5 można połączyć w sposób następujący: im większe poczucie dorosłości, tym większe poczucie tożsamości z miastem Poznań (hipoteza H5); im większe poczucie tożsamości z miastem Poznań, tym większa potrzeba celów altruizmu, konformizmu oraz egalitaryzmu i kolektywizmu (hipoteza H2), a im ważniejszy cel altruizmu, tym większe poczucie dorosłości (hipoteza H4).

Altruizm jest postawą, w której osoba bezinteresownie troszczy się o dobro innych, można go traktować jako jedną z wielu wartości, które człowiek wybiera jako reprezentatywne dla swojej osoby. Havighurst (1983, w: Brzezińska 2000, str. 234) zakłada, że jednym z wyznaczników rozwojowych osób w okresie dorosłości jest obranie pewnych zbiorów wartości tożsamych z systemem etycznym, które stają się przewodnikiem zachowań. Natomiast konformizm pomaga osobom podporządkować się nowym wartościom i zasadom oraz normom postępowania. Osobę

doroślą cechuje egalitaryzm, czyli osiągnięcie społecznie odpowiedzialnego zachowania, rozwijanie kompetencji obywatelskich oraz dojrzałego światopoglądu mówiącego o równości i sprawiedliwości. Te właśnie cechy charakteryzują osobę z wysokim poczuciem dorosłości, co w konsekwencji oznacza również wysoką tożsamość z danym miejscem zamieszkania, co udowodniono w wyżej wymienionych weryfikacjach hipotez.

Weryfikacja wszystkich hipotez doprowadziła do modyfikacji wcześniej założonego schematu, co pokazano na Rys. 4.1.

Rys. 4.1. Interakcje między zmiennymi po weryfikacji hipotez
Źródło: opracowanie własne

Zakończenie

Problem przywiązania do miejsca w dzisiejszych czasach jest bardzo rozpowszechniony. Dotyczy on prawie każdej grupy wiekowej; ja w mojej pracy skupiłam się na młodych w okresie wschodzącej dorosłości. Weryfikacja niektórych hipotez zaskoczyła mnie, mianowicie hipotezy H1, mówiącej o braku związku między poziomem przywiązania do miejsca, a poczuciem samotności oraz hipotezy H3, gdzie wniosek przedstawił się następująco, iż nie ma związku między hierarchią pożądaných celów, a poczuciem przywiązania do miejsca. Skłoniło mnie to do ponownego przemyślenia problemu, co zaowocowało w efekcie chęcią przeprowadzenia w nieokreślonej przyszłości kolejnych badań uszczegóławiających ten problem, a głównie znalezienia odpowiedzi na pytanie „jakie czynniki powodują poczucie samotności u osób, które zmieniły miejsce zamieszkania?”.

Uważam, że warto również zrobić podobne badania u osób powyżej 35. roku życia, które są narażone na zmianę pracy, a tym samym również często i na zmianę miejsca zamieszkania.

Temat jest bardzo ciekawy i wręcz nurtujący, więc uważam, że jest niezwykle godny zwrócenia uwagi.

Literatura

- Bańka, A. (2002). *Spoleczna psychologia środowiskowa*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Bańka, A. (2005). *Psychologia jakości życia*. Warszawa: SPiA.
- Bańka, A. (2006). *Globalizacja pracy i kariery, a procesy identyfikacji społecznej i indywidualnej*. Poznań. (maszynopis referatu).
- Bell, P. A., Greene, Th. C., Fisher, J. D. (2004). Percepcja i wiedza środowiskowa.
W: Bell, P. A., Greene, Th. C., Fisher, J. D. (2004). *Psychologia środowiskowa*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Bell, P. A., Greene, Th. C., Fisher, J. D. (2004). Projektowanie mieszkań i środowisk instytucjonalnych.
W: Bell, P. A., Greene, Th. C., Fisher, J. D. (2004). *Psychologia środowiskowa*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Brzezińska, A. (2000). Czym jest i czego dotyczy rozwój.
W: Brzezińska, A. (2000). *Spoleczna psychologia rozwoju*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Brzezińska, A. (2000). Jak przebiega zmiana rozwojowa?
W: Brzezińska, A. (2000). *Spoleczna psychologia rozwoju*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Brzezińska, A. (2000). Jak zmienia się człowiek w ciągu życia?
W: Brzezińska, A. (2000). *Spoleczna psychologia rozwoju*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Kielar—Turska, M. (2000). Rozwój człowieka w pełnym cyklu życia.
W: Strelau, J. (2000). *Psychologia - podręcznik akademicki. Tom I. Podstawy psychologii*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Kowalik, S., Brzeziński, J. (1998). Ekologiczny kontekst procesu diagnostycznego.
W: Sęk, H. (1998). *Spoleczna psychologia kliniczna*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Mietzel, G. (2002). Psychologia ludzkiego rozwoju.
W: Mietzel, G. (2002). *Wprowadzenie do psychologii*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Sęk, H. (2001). Psychologia kliniczna. Wybrane formy patologii zjawisk społecznych.
W: Sęk, H. (2001). *Wprowadzenie do psychologii klinicznej*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Teluk, T. (2005). *Między globalizacją a regionalizacją*. Międzynarodowy Przegląd Polityczny, 11-2005.
Internetowa encyklopedia: pl.wikipedia.org.

Część B. Poniżej znajduje się 36 kryteriów dorosłości. Proszę ocenić każde z nich, biorąc pod uwagę to, czy czujesz się w jego ramach tak, jakbyś już osiągną(ę)(a)dorosłość. Odpowiedniość każdego kryterium w stosunku do swojej osoby proszę wskazać zakreślając kółkiem TAK lub NIE.		E. Czy czujesz że osiągnąłeś dorosłość	
1	Akceptacja odpowiedzialności za własne działania.	TAK	NIE
2	Samodzielne decydowanie o przekonaniach osobistych.	TAK	NIE
3	Niezależność finansowa od rodziny.	TAK	NIE
4	Zdolność (jako mężczyzny) do samodzielnego zamieszkiwania i utrzymywania się.	TAK	NIE
5	Ustanawianie relacji z rodzicami na zasadach partnerskich	TAK	NIE
6	Unikanie towarzystwa osób o inklinacjach przestępczych i skłonnościach do wandalizmu	TAK	NIE
7	Zdolność (jako kobiety) do samodzielnego zamieszkiwania i utrzymywania się.	TAK	NIE
8	Stosowanie środków antykoncepcyjnych	TAK	NIE
9	Opuszczenie domu rodzinnego	TAK	NIE
10	Unikanie prowadzenia samochodu pod wpływem alkoholu	TAK	NIE
11	Zdolność zabezpieczenia rodziny warunków zdrowotnych	TAK	NIE
12	Nauczenie się skutecznej kontroli własnych emocji	TAK	NIE
13	Zdolność (jako kobiety) do zabezpieczenia finansowego bytu rodziny	TAK	NIE
14	Umiejętność (jako kobiety) sprawowania opieki nad dziećmi	TAK	NIE
15	Umiejętność (jako mężczyzny) sprawowania opieki nad dziećmi	TAK	NIE
16	Zdolność zabezpieczenia rodziny bezpieczeństwa	TAK	NIE
17	Zdolność (jako mężczyzny) do zabezpieczenia finansowego bytu rodziny	TAK	NIE
18	Unikanie używania środków odurzających	TAK	NIE
19	Przekroczenie progu 18 lat	TAK	NIE
20	Podjęcie długookresowego zobowiązania wobec rodziny	TAK	NIE
21	Prowadzenie auta zgodnie z przepisami i ograniczeniami prędkości	TAK	NIE
22	Przekroczenie granicy 21 roku życia	TAK	NIE
23	Unikanie nadużywania alkoholu	TAK	NIE
24	Bycie zdolnym do podjęcia roli rodzicielskiej ojca	TAK	NIE
25	Bycie zdolnym do podjęcia roli rodzicielskiej matki	TAK	NIE
26	Posiadanie tylko jednego partnera seksualnego	TAK	NIE
27	Posiadanie prawa jazdy	TAK	NIE
28	Zapoczątkowanie długotrwałej kariery zawodowej	TAK	NIE
29	Zbytnie nie angażowanie się emocjonalnie z partnerem	TAK	NIE
30	Unikanie obscenicznych wyrażań i wulgaryzmów	TAK	NIE
31	Zawarcie związku małżeńskiego	TAK	NIE
32	Podjęcie zatrudnienia na pełnym etacie	TAK	NIE
33	Zdobycie mieszkania	TAK	NIE
34	Zaangażowanie się w trwały związek miłosny	TAK	NIE
35	Posiadanie przynajmniej jednego dziecka	TAK	NIE
36	Współżycie seksualne	TAK	NIE

Ciąg dalej / na następnej stronie.

	Część C. A teraz oceń każde kryterium, biorąc pod uwagę to, co Twoim zdaniem odróżnia kobietę/mężczyznę od dziewczyny/chłopaka. Odpowiedniość każdego kryterium pod tym względem proszę wskazać zakreślając TAK lub NIE.	C Co odróżnia kobietę/mężczyznę od dziewczyny/chłopaka
1	Akceptacja odpowiedzialności za własne działania.	TAK NIE
2	Samodzielne decydowanie o przekonaniach osobistych.	TAK NIE
3	Niezależność finansowa od rodziny.	TAK NIE
4	Zdolność (jako mężczyzny) do samodzielnego zamieszkiwania i utrzymywania się.	TAK NIE
5	Ustanawianie relacji z rodzicami na zasadach partnerskich	TAK NIE
6	Unikanie towarzystwa osób o inklinacjach przestępczych i skłonnościach do wandalizmu	TAK NIE
7	Zdolność (jako kobiety) do samodzielnego zamieszkiwania i utrzymywania się.	TAK NIE
8	Stosowanie środków antykoncepcyjnych	TAK NIE
9	Opuszczenie domu rodzinnego	TAK NIE
10	Unikanie prowadzenia samochodu pod wpływem alkoholu	TAK NIE
11	Zdolność zabezpieczenia rodzinie warunków zdrowotnych	TAK NIE
12	Nauczenie się skutecznej kontroli własnych emocji	TAK NIE
13	Zdolność (jako kobiety) do zabezpieczenia finansowego bytu rodziny	TAK NIE
14	Umiejętność (jako kobiety) sprawowania opieki nad dziećmi	TAK NIE
15	Umiejętność (jako mężczyzny) sprawowania opieki nad dziećmi	TAK NIE
16	Zdolność zabezpieczenia rodzinie bezpieczeństwa	TAK NIE
17	Zdolność (jako mężczyzny) do zabezpieczenia finansowego bytu rodziny	TAK NIE
18	Unikanie używania środków odurzających	TAK NIE
19	Przekroczenie progu 18 lat	TAK NIE
20	Podjęcie długookresowego zobowiązania wobec rodziny	TAK NIE
21	Prowadzenie auta zgodnie z przepisami i ograniczeniami prędkości	TAK NIE
22	Przekroczenie granicy 21 roku życia	TAK NIE
23	Unikanie nadużywania alkoholu	TAK NIE
24	Bycie zdolnym do podjęcia roli rodzicielskiej ojca	TAK NIE
25	Bycie zdolnym do podjęcia roli rodzicielskiej matki	TAK NIE
26	Posiadanie tylko jednego partnera seksualnego	TAK NIE
27	Posiadanie prawa jazdy	TAK NIE
28	Zapoczątkowanie długotrwałej kariery zawodowej	TAK NIE
29	Zbytnie nie angażowanie się emocjonalnie z partnerem	TAK NIE
30	Unikanie obscenicznych wyrażań i wulgaryzmów	TAK NIE
31	Zawarcie związku małżeńskiego	TAK NIE
32	Podjęcie zatrudnienia na pełnym etacie	TAK NIE
33	Zdobycie mieszkania	TAK NIE
34	Zaangażowanie się w trwały związek miłosny	TAK NIE
35	Posiadanie przynajmniej jednego dziecka	TAK NIE
36	Współżycie seksualne	TAK NIE

Załącznik Nr 2. Skala Poczucia Samotności UCLA Robins'a, Shaver'a i Wrightsman'a

UCLA Loneliness Scale (Version 2, 1980)

Directions: Indicate how often you feel the way described in each of the following statements. *Circle* one number for each.

Sample Items:

1. There are people I feel close to. (R)

1	2	3	4
NEVER	RARELY	SOMETIMES	OFTEN

2. I lack companionship.

3. I feel part of a group of friends. (R)

Note: The total score on the scale is the sum of all items. "R" indicates reverse-scoring.

How often do you feel happy?

If you never felt happy, you would respond "never"; if you always feel happy, you would respond "always".

1	2	3	4
NEVER	RARELY	SOMETIMES	ALWAYS

- * 1. How often do you feel you are "in tune" with the people around you?
- 2. How often do you feel you lack companionship?
- 3. How often do you feel there is no one you can turn to?
- 4. How often do you feel alone?
- * 5. How often do you feel part of a group of friends?
- * 6. How often do you feel you have a lot in common with the people around you?
- 7. How often do you feel you are no longer close to anyone?
- 8. How often do you feel your interests and ideas are not shared by those around you?
- * 9. How often do you feel outgoing and friendly?
- * 10. How often do you feel close to people?
- 11. How often do you feel left out?
- 12. How often do you feel your relationships with others are not meaningful?
- 13. How often do you feel no one really knows you well?
- 14. How often do you feel isolated from others?
- * 15. How often do you feel you can find companionship when you want it?
- * 16. How often do you feel there are people who really understand you?
- 17. How often do you feel shy?
- 18. How often do you feel people are around you but not with you?
- * 19. How often do you feel there are people you can talk to?
- * 20. How often do you feel there are people you can turn to?

Scoring: Items that are asterisked should be reversed (i.e., 1 = 4, 2 = 3, 3 = 3, 4 = 1), and the scores for each item then summed together. Higher scores indicate greater degrees of loneliness.

SKALA POCZUCIA SAMOTNOŚCI UCLA
(Pracownia Psychologii Międzykulturowej – do użytku wewnętrznego)

Poniższe sformułowania opisują sposób, w jaki ludzie czasem się czują. Dla każdego stwierdzenia proszę określić jak często TY czujesz się w taki właśnie sposób poprzez **zakreślenie kółkiem** odpowiedniej liczby w tabelce poniżej.

	NIGDY	RZADKO	CZASEM	ZAWSZE
1. Jak często czujesz, że „nadajesz na tych samych falach” z ludźmi wokół siebie?	1	2	3	4
2. Jak często odczuwasz brak towarzystwa?	1	2	3	4
3. Jak często czujesz, że nie ma nikogo, do kogo mógłbyś/mogłabyś się zwrócić?	1	2	3	4
4. Jak często czujesz się samotny(a)?	1	2	3	4
5. Jak często czujesz się częścią grupki przyjaciół, paczki przyjaciół?	1	2	3	4
6. Jak często czujesz, że masz wiecie wspólnego z ludźmi wokół ciebie?	1	2	3	4
7. Jak często odczuwasz, że nie jesteś już z nikim w bliskich relacjach, że nie jesteś już z nikim „blisko”?	1	2	3	4
8. Jak często odczuwasz, że twoje zainteresowania czy pomysły nie są podzielane przez osoby z twojego otoczenia?	1	2	3	4
9. Jak często czujesz się „otwarty na innych” i przyjacielski?	1	2	3	4
10. Jak często czujesz, że jesteś „blisko” z ludźmi?	1	2	3	4
11. Jak często w kontaktach z innymi czujesz się ignorowany, pomijany?	1	2	3	4
12. Jak często czujesz, że twoje relacje z innymi nie są znaczące?	1	2	3	4
13. Jak często czujesz, że nikt tak naprawdę cię nie zna?	1	2	3	4
14. Jak często czujesz się wyobcowany, odizolowany od innych?	1	2	3	4
15. Jak często czujesz, że możesz znaleźć towarzystwo, jeśli tylko chcesz?	1	2	3	4
16. Jak często czujesz, że istnieją ludzie, którzy cię naprawdę rozumieją?	1	2	3	4
17. Jak często czujesz się nieśmiały, onieśmielony?	1	2	3	4
18. Jak często odczuwasz, że ludzie są wokół ciebie, ale nie z tobą?	1	2	3	4
19. Jak często czujesz, że istnieją ludzie, z którymi możesz porozmawiać?	1	2	3	4
20. Jak często odczuwasz, że istnieją ludzie, do których możesz się zwrócić?	1	2	3	4

Załącznik Nr 3. Skala Przywiązania Do Miejsca William'a

SKALA PRZYWIĄZANIA DO MIEJSCA
(Dwuczynnikowa Williama)
(Pracownia Psychologii Międzykulturowej UAM)
Do użytku wewnętrznego.

W jakim stopniu każde z podanych stwierdzeń opisuje Twoje uczucia? Na zamieszczonej obok siedmiostopniowej skali zaznacz tę odpowiedź, z którą identyfikujesz się w największym stopniu.

Poszczególne cyfry na skali oznaczają: 1 – stwierdzenie zupełnie nie charakterystyczne dla mnie, a 7 – stwierdzenie bardzo charakterystyczne dla mnie.

1. W tym miejscu czuję się tak, jakby było ono częścią mnie.	1 2 3 4 5 6 7
2. To miejsce jest najlepszym miejscem na świecie, by robić to, co robię.	1 2 3 4 5 6 7
3. Miejsce to jest dla mnie wyjątkowe.	1 2 3 4 5 6 7
4. Żadne inne miejsce nie może się porównywać z tym miejscem.	1 2 3 4 5 6 7
5. Bardzo silnie identyfikuję się z tym miejscem.	1 2 3 4 5 6 7
6. Odnoszę dużo więcej satysfakcji będą w tym miejscu, niż w jakimkolwiek innym	1 2 3 4 5 6 7
7. Jestem bardzo związany z tym miejscem.	1 2 3 4 5 6 7
8. To, co robię tutaj jest dla mnie bardziej istotne niż to co robię gdzie indziej.	1 2 3 4 5 6 7
9. Przebywanie w tym miejscu mówi o mnie wszystko to, kim jestem.	1 2 3 4 5 6 7
10. Rzeczy, które robię w tym miejscu nie mogłyby mi przynosić tyle samo radości w innym miejscu.	1 2 3 4 5 6 7
11. To miejsce znaczy dla mnie bardzo dużo.	1 2 3 4 5 6 7
12. Nie wyobrażam sobie, abym mógł robić to, co robię w innym miejscu.	1 2 3 4 5 6 7

Zał. Nr 4. Inwentarz Pożądanych Celów (Conceptions of the Desirable – Lorr, Suziedelis, Tomesk)

INWENTARZ POŻĄDANYCH CELÓW
(Conceptions of the Desirable – Lorr, Suziedelis, Tomesk)

Celem niniejszego kwestionariusza jest określenie celów, które uważasz dla siebie za pożądane oraz tego, jak powinieneś się zachować w związku z tym zachować.

Po przeczytaniu pytania w Kwestionariuszu, będziesz udzielał odpowiedzi przekreślając odpowiednią cyfrę, która najlepiej oddaje Twoje stanowisko.

Na skali ocen poszczególne cyfry oznaczają:

1 – w ogóle się nie zgadzam; 2 – trochę; 3 – średnio; 4 – w dużym stopniu; 5 – całkowicie się zgadzam

Lp	Treść	w ogóle się nie zgadzam	trochę	średnio	w dużym stopniu	Całkowicie się zgadzam
1	Czynić coś dobrego dla innych bez oczekiwania zapłaty.	1	2	3	4	5
2	Rozumieć, że niektórzy ludzie rodzą się lepsi.	1	2	3	4	5
3	Najlepiej wykorzystywać czas.	1	2	3	4	5
4	Być posłusznym nakazom prawnym.	1	2	3	4	5
5	Ufać Bogu.	1	2	3	4	5
6	Wypróbować nowe idee.	1	2	3	4	5
7	Przełamywać własne ograniczenia.	1	2	3	4	5
8	Unikać stereotypów i tradycjonalizmu.	1	2	3	4	5
9	Odkrywać przede wszystkim siebie.	1	2	3	4	5
10	Nie obiecywać czegoś, czego nie jest się w stanie spełnić.	1	2	3	4	5
11	Tolerować osobliwości ludzi wybitnie uzdolnionych.	1	2	3	4	5
12	Przeciwstawiać się autorytetom, gdy się z nimi nie zgadzam.	1	2	3	4	5
13	Pomagać biednym.	1	2	3	4	5
14	Być efektywnym i praktycznym we wszystkim co robie.	1	2	3	4	5
15	Okazywać rodzicom szacunek.	1	2	3	4	5
16	Wzmocnić swoją twardość?	1	2	3	4	5
17	Postępować wg zasady, że „każdy dba o siebie”.	1	2	3	4	5
18	Kierować się świadomością.	1	2	3	4	5
19	Rozumieć przyczynowość rzeczy.	1	2	3	4	5
20	Mieć plan na każdą okazję i trzymać się go.	1	2	3	4	5
21	Rozwiązywać problemy samodzielnie.	1	2	3	4	5
22	Rozumieć, że pewni ludzie są uprzywilejowani.	1	2	3	4	5
23	Być innowacyjnym.	1	2	3	4	5
24	Dokonywać wierności zobowiązaniom.	1	2	3	4	5
25	Uwolnić się od wszelkich uwarunkowań religijnych.	1	2	3	4	5
26	Być zawsze aktywnym i czynnym.	1	2	3	4	5
27	Mieć czas i cieszyć się.	1	2	3	4	5
28	Doceniać wielkich ludzi i wielki umysły.	1	2	3	4	5
29	Podjąć ryzyko z otwartą przybitą.	1	2	3	4	5
30	Dotrzymywać słowa niezależnie od wszystkiego.	1	2	3	4	5
31	Dostrzegać to, że wszyscy ludzie mają jednakowe prawa.	1	2	3	4	5
32	Nie być zniewolonym przez religię.	1	2	3	4	5
33	Wykorzystywać możliwości nawet wtedy, gdy trzeba złamać jakiegoś zasady.	1	2	3	4	5
34	Unikać posłuszeństwa wobec autorytetów.	1	2	3	4	5
35	Wykorzystywać maksymalnie swoje możliwości intelektualne.	1	2	3	4	5
36	Działać odpowiedzialnie w sytuacji podjętych zobowiązań.	1	2	3	4	5
37	Dążyć do przodu w wybranych kierunkach działania.	1	2	3	4	5
38	Nie stronić od przygód i nieprzewidywalności.	1	2	3	4	5
39	Wpierw zadbać o siebie, a dopiero później o innych.	1	2	3	4	5
40	Dotrzymywać tak wiele radości z życia, jak to tylko możliwe.	1	2	3	4	5
41	Nigdy nie kłamać.	1	2	3	4	5
42	Rozumieć, że inni mają takie same prawa.	1	2	3	4	5
43	Lamać prawa, które nie mają już żadnego znaczenia.	1	2	3	4	5
44	Zachwycać się pięknem i naturą.	1	2	3	4	5
45	Promować współpracę między ludźmi i narodami.	1	2	3	4	5
46	Unikać wystawiania głowy za kogoś.	1	2	3	4	5
47	Być samowystarczalnym.	1	2	3	4	5
48	Respektować uznane autorytety.	1	2	3	4	5
49	Być lojalnym wobec przyjaciół.	1	2	3	4	5
50	Przywrócić społeczeństwu wartości religijne.	1	2	3	4	5
51	Rozumieć znaczenie i celowość rzeczy.	1	2	3	4	5
52	Okazywać miłość ojczyźnie.	1	2	3	4	5
53	Wykorzystywać czas i cieszyć się nim bez skrupowania.	1	2	3	4	5
54	Podjąć decyzje samodzielnie.	1	2	3	4	5
55	Być wiarygodnym i szczerym.	1	2	3	4	5
56	Przyznawać, że rządzący i zwykli ludzie różnią się między sobą.	1	2	3	4	5

57	Być zawsze gotowym na spotkanie z Bogiem.	1	2	3	4	5
58	Okazywać ludziom sympatie.	1	2	3	4	5
59	Czuć woiność od jakiegokolwiek ograniczenia prawa, które jest zle.	1	2	3	4	5
60	Śmakować się muzyką i sztuką.	1	2	3	4	5
61	Brnąć wszystko pół żartem, pół serio.	1	2	3	4	5
62	Nie mieszać się z tłumem.	1	2	3	4	5
63	Czczyć Boga.	1	2	3	4	5
64	Nie dać się podporządkowywać celom społecznym.	1	2	3	4	5
65	żyć w świecie, w którym wszyscy znajdują się we wzajemnej harmonii.	1	2	3	4	5
66	żyć tu i teraz, zamiast martwić się jutrem.	1	2	3	4	5
67	Okazywać szacunek osobom cieszącym się autorytetem.	1	2	3	4	5
68	Rozumieć, że niektórzy ludzie mają zarezerwowany wyższy status społeczny.	1	2	3	4	5
69	Dochowywać wierności swoim przyrzeczeniom.	1	2	3	4	5
70	Nigdy nie przestrzegać prawa ślepo.	1	2	3	4	5
71	Przestrzegać prawa i porządku publicznego.	1	2	3	4	5
72	Planować rzeczy w przód i zajmować się nimi.	1	2	3	4	5
73	Przestrzegać woli Boga.	1	2	3	4	5
74	Być zdolnym doceniać najważniejsze arcydzieła muzyczne, plastyczne i literackie.	1	2	3	4	5
75	Cieszyć się terażniejszością i pozwalać przyszłości martwić się samą sobą.	1	2	3	4	5
76	Sprawy świata zostawić osobom, które mają do tego specjalny dar.	1	2	3	4	5
77	Eliminować te formy tradycji, które niczemu nie służą.	1	2	3	4	5
78	Zachowywać spokój i opanowanie w sytuacjach kryzysowych i paniki.	1	2	3	4	5
79	Ustanawiać jasne cele i pracować na nimi.	1	2	3	4	5
80	Traktować wszystkich ludzi równo.	1	2	3	4	5
81	Ufać Bogu.	1	2	3	4	5
82	Szanować tradycję narodową.	1	2	3	4	5
83	Cieszyć się życiem bez ograniczeń.	1	2	3	4	5
84	Znać wyjaśnienie stanów rzeczy tak, jakimi one są.	1	2	3	4	5
85	Przewodzić najbardziej inteligentnym ludziom.	1	2	3	4	5
86	Unikać faworyzowania kogokolwiek.	1	2	3	4	5
87	Mieć poczucie dumy ze swojej pracy.	1	2	3	4	5
88	Zmniejszyć liczbę praw obowiązujących w społeczeństwie.	1	2	3	4	5
89	Nie pozwalać nikomu wtrącać się w swój sposób myślenia.	1	2	3	4	5
90	Ufać, że Bóg jest ostatecznym celem życia.	1	2	3	4	5
91	Wytrwale zmagać się z problemami i trudnościami.	1	2	3	4	5
92	Zaspokajać bezwzględnie swoje potrzeby i pragnienia.	1	2	3	4	5
93	Bronić dumy narodowej.	1	2	3	4	5
94	Cieszyć się daniem siebie innym.	1	2	3	4	5
95	Zawsze wszystko robić najlepiej.	1	2	3	4	5
96	Dostawać od życia wszystko, co najlepsze.	1	2	3	4	5
97	Utrzymywać kontrolę emocjonalną nad sobą przez cały czas.	1	2	3	4	5
98	Pozostawać wiernym przekonaniom nawet wtedy, gdy są one sprzeczne z prawem.	1	2	3	4	5
99	Uwolnić się od grzechów.	1	2	3	4	5
100	Działać na rzecz zgody i pojednania między narodami.	1	2	3	4	5
101	Kończyć zaczęte prace.	1	2	3	4	5
102	Studiować działania wczehawiatu.	1	2	3	4	5
103	Stosować się do przysłów i mądrości ludowych.	1	2	3	4	5
104	Nie tracić głowy niezależnie od tego, co się wokół dzieje.	1	2	3	4	5
105	Być zawsze sobą.	1	2	3	4	5
106	Poszukiwać nowych sposobów podróży.	1	2	3	4	5
107	Okazywać starszym szacunek.	1	2	3	4	5
108	Pomagać słabszym i potrzebującym.	1	2	3	4	5
109	Być odpornym na naciski.	1	2	3	4	5
110	Nie przejmować się, kiedy wszystko idzie jak po grudzie.	1	2	3	4	5
111	Zakosztować w życiu trochę komfortu.	1	2	3	4	5
112	Zrealizować to, co się wcześniej przyjęło.	1	2	3	4	5
113	Zabezpieczyć sobie dobre korzyści i zarobki.	1	2	3	4	5
114	Poszukiwać nowych doświadczeń.	1	2	3	4	5
115	Cieszyć się z wielkich osiągnięć kulturalnych.	1	2	3	4	5
116	Utrzymywać siebie w dobrej kondycji fizycznej.	1	2	3	4	5
117	Być zdolnym do wytyczania swojej przyszłości.	1	2	3	4	5
118	Czuć wspólnotę duchową między ludźmi.	1	2	3	4	5
119	Wiedzieć wcześniej, co się będzie robić.	1	2	3	4	5
120	Chronić styl życia narodu.	1	2	3	4	5
121	Akceptować fakt, że niektórzy ludzie rodzą się liderami.	1	2	3	4	5
122	Śmakować wyzwania i niebezpieczeństw.	1	2	3	4	5
123	Unikać zależności od innych.	1	2	3	4	5
124	Cieszyć się przyjemnościami życia.	1	2	3	4	5
125	Przyjmować ciosy życia bez uskarżania się.	1	2	3	4	5

126	Przestrzegać osutecznege planu dzialania.	1	2	3	4	5
127	Ekscytowac sie rzeczami nowej wiedzy, gdy zawieraja one ryzyko i niebezpieczenstwo.	1	2	3	4	5
128	Respektowac fakt, ze niektorzy ludzie sa w spoleczenstwie wazniejsi od innych.	1	2	3	4	5
129	Pobudzac siebie.	1	2	3	4	5
130	Chronic istniejacy system rzadzenia.	1	2	3	4	5
131	Pomagac ludziom majacym mniej szczenca niz ja.	1	2	3	4	5
132	Dazyc do przodu.	1	2	3	4	5
133	Znosic bol bez uzalania sie.	1	2	3	4	5
134	Nie byc zalezny od kogokolwiek.	1	2	3	4	5
135	Brac to, co jest pod raka.	1	2	3	4	5
136	Byc smialym	1	2	3	4	5
137	Wiedziec, ze wszyscy ludzie sa rowni.	1	2	3	4	5
138	Nie tracic szans w stopniu, w jakim jest to tylko mozliwe.	1	2	3	4	5
139	Przestrzegaac zasad wspolzycia spolecznego.	1	2	3	4	5

Załącznik Nr 5. Procedura wyliczeniowa poziomu α Cronbacha dla Kwestionariusza Poczucia Dorosłości.

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

—

R E L I A B I L I T Y A N A L Y S I S - S C A L E (A L P H A)

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of Variables
SCALE	34,7200	27,5118	5,2452	49

—

R E L I A B I L I T Y A N A L Y S I S - S C A L E (A L P H A)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
DZIECI	34,7200	27,5118	,0000	,6622
PR_ETAT	34,7200	27,5118	,0000	,6622
PR_DORYW	34,2600	27,2984	-,0076	,6688
PR_NIEPE	34,3200	27,9771	-,1357	,6771
WL_GOSP	34,7200	27,5118	,0000	,6622
M_RODZ	34,7200	27,5118	,0000	,6622
M_OSOBNO	33,7200	27,5118	,0000	,6622
FINAN_RO	33,3000	26,6224	,1246	,6597
MALZENST	32,1400	26,6943	,0525	,6685
DZIE_PLA	32,0400	25,8351	,2047	,6541
RELI_WAZ	32,1400	30,7759	-,4456	,7207
PEW_RELI	32,1800	29,6200	-,3039	,7133
DOJRZAL	31,9800	24,5098	,4800	,6315
P1	33,7400	27,5841	-,0621	,6638
P2	33,7200	27,5118	,0000	,6622
P3	34,7200	27,5118	,0000	,6622
P4	34,6400	26,4800	,3392	,6511
P5	33,9600	27,4678	-,0314	,6685
P6	33,8800	27,9445	-,1455	,6727
P7	34,5600	26,0065	,3622	,6468
P8	34,1600	25,4433	,3592	,6430
P9	34,0200	26,3465	,2001	,6546
P10	33,8200	26,8853	,1701	,6573
P11	34,3600	24,7657	,5203	,6320
P12	34,1200	25,7404	,3040	,6472
P13	34,5600	26,5780	,2087	,6548
P14	34,2400	25,4106	,3629	,6427
P15	34,5600	27,1902	,0478	,6631
P16	34,3200	24,7935	,5019	,6329
P17	34,4600	26,2127	,2431	,6520
P18	34,0200	26,7139	,1220	,6596
P19	33,8600	27,8780	-,1321	,6714
P20	34,3800	25,0976	,4558	,6369
P21	34,0200	25,6527	,3508	,6447

P22	33,9000	26,6224	,1845	,6559
P23	34,0800	26,7282	,1094	,6606
P24	34,5600	27,3943	-,0051	,6657
P25	34,3200	25,2016	,4157	,6392
P26	34,1600	26,8718	,0747	,6632
P27	33,9600	26,5698	,1700	,6566
P28	34,2800	25,2261	,4039	,6398

—

R E L I A B I L I T Y A N A L Y S I S - S C A L E (A L P H A)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
P29	34,6200	27,5057	-,0270	,6655
P30	34,0000	26,0816	,2643	,6505
P31	34,4000	25,6327	,3473	,6447
P32	34,2400	24,9616	,4552	,6359
P33	34,3000	25,1939	,4135	,6392
P34	34,2800	24,4098	,5753	,6270
P35	34,4800	25,4792	,4240	,6410
P36	33,9000	26,7449	,1535	,6576

Reliability Coefficients

N of Cases = 50,0

N of Items = 49

Alpha = ,6619

PO2	14,2600	34,7678	,7553	,8951
PO4	14,3400	33,1678	,7840	,8908
PO6	14,4200	32,7792	,8320	,8835
PO8	14,1400	34,4494	,7862	,8909
PO10	14,4000	35,5510	,7178	,9003
PO12	14,1400	35,4290	,6464	,9109

Reliability Coefficients

N of Cases = 50,0 N of Items = 6

Alpha = ,9113

Poczucie tożsamości – miasto rodzinne

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

—

R E L I A B I L I T Y A N A L Y S I S - S C A L E (A L P H A)

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of Variables
SCALE	28,3000	61,8878	7,8669	6

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
R1	23,6000	45,6327	,7740	,9181
R3	23,3400	43,4943	,8271	,9108
R5	23,7200	41,0220	,8552	,9067
R7	23,5000	40,8265	,8272	,9112
R9	24,0400	46,9371	,6442	,9334
R11	23,3000	43,6429	,8376	,9097

Reliability Coefficients

N of Cases = 50,0 N of Items = 6

Alpha = ,9285

Poczucie zależności – miasto rodzinne

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of Variables
SCALE	25,4400	60,2514	7,7622	6

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
R2	21,4200	44,0853	,7215	,8834
R4	21,1200	43,0873	,6484	,8950
R6	21,0600	40,4657	,8034	,8700
R8	21,1400	44,1637	,7190	,8838
R10	21,0800	42,1567	,7554	,8779
R12	21,3800	42,1180	,7291	,8819

Reliability Coefficients

N of Cases = 50,0 N of Items = 6

Alpha = ,8998

Zał. Nr 7. Procedura wyliczeniowa poziomu α Cronbacha dla Kwestionariusza Poczucia Samotności

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

R E L I A B I L I T Y A N A L Y S I S - S C A L E (A L P H A)

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of
SCALE	58,8000	66,2857	8,1416	Variables
				20

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
S1	56,0000	61,6735	,4775	,9005
S2	55,9800	59,5710	,5578	,8984
S3	55,8600	58,9392	,5739	,8980
S4	56,0600	57,5678	,7157	,8938
S5	55,7600	57,7780	,6403	,8960
S6	55,9200	61,3404	,5297	,8994
S7	55,9400	59,6902	,5155	,8997
S8	55,9400	63,8127	,2349	,9057
S9	55,6200	61,1384	,4832	,9003
S10	55,8000	59,1837	,5863	,8976
S11	55,7200	60,6955	,5587	,8986
S12	55,9800	60,0608	,5980	,8975
S13	55,8800	58,5976	,6464	,8959
S14	55,7000	61,3571	,5051	,8999
S15	56,0000	60,6122	,4335	,9020
S16	55,9200	60,6465	,6125	,8976
S17	55,9200	61,0139	,3567	,9049
S18	56,0800	60,6873	,4922	,9001
S19	55,6400	58,6841	,6237	,8965
S20	55,4800	59,4792	,6337	,8965

Reliability Coefficients

N of Cases = 50,0

N of Items = 20

Alpha = ,9036

Załącznik Nr 8. Procedura wyliczeniowa poziomu α Cronbacha dla Inwentarza Pożądanych Celów

Czynnik 1

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

—

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of Variables
SCALE	164,4000	434,4898	20,8444	45

—

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
P1	160,9400	411,2412	,5179	,9489
P2	162,1000	413,7653	,3244	,9516
P4	161,0400	416,3657	,4725	,9491
P10	160,4800	412,4996	,4915	,9491
P13	161,0400	405,5902	,7205	,9474
P14	160,5200	421,2751	,4979	,9489
P15	159,8000	425,9184	,3279	,9497
P16	160,5200	411,6833	,7648	,9475
P18	161,0200	420,9588	,4564	,9491
P24	160,6800	413,3649	,6438	,9480
P27	160,4000	416,0408	,5398	,9486
P30	160,7200	419,2669	,4838	,9489
P35	160,2400	414,8800	,6603	,9480
P36	160,3800	414,6078	,6961	,9479
P37	160,5000	417,6020	,5044	,9488
P49	160,2400	415,8596	,4663	,9491
P54	160,5600	421,3943	,4518	,9491
P55	160,4600	419,0290	,5634	,9486
P68	161,7400	411,0535	,4497	,9497
P69	160,5400	410,9065	,6997	,9477
P70	160,5800	417,1465	,5294	,9487
P72	161,0200	411,7343	,6169	,9481
P78	160,7000	420,9082	,3866	,9495
P79	160,7000	418,0102	,7856	,9480
P87	160,2800	416,0016	,6134	,9483
P94	160,8400	421,1576	,5163	,9488
P95	160,7600	422,8392	,4592	,9491
P97	160,7000	419,6837	,4388	,9492
P101	160,7000	411,1939	,6852	,9478
P104	160,7000	414,5408	,6236	,9482
P105	160,1600	412,5453	,6818	,9478
P108	160,7600	401,9004	,7835	,9469

P3	100,7600	152,8800	,5049	,9119
P6	101,1200	149,9037	,6725	,9090
P7	100,9600	147,5086	,6441	,9093
P8	100,8200	155,2935	,4151	,9134
P9	100,7200	154,5322	,5236	,9116
P19	101,2400	155,4922	,6046	,9110
P21	101,5000	154,2959	,4394	,9131
P26	101,1200	155,6588	,4945	,9121
P29	101,1200	158,4343	,4180	,9132
P33	101,4000	158,4898	,2989	,9151
P38	100,7800	154,9914	,4562	,9127
P40	100,8600	154,0004	,5293	,9115
P44	101,0800	154,6465	,4962	,9120
P47	101,1800	157,0486	,3649	,9141
P51	101,2600	154,9310	,4880	,9122
P65	101,3000	158,1327	,3672	,9139
P80	101,0200	152,4282	,4914	,9123
P84	101,2400	150,9616	,6751	,9092
P86	101,0400	152,9780	,5518	,9111
P91	101,0800	155,9935	,5041	,9120
P102	102,0200	153,7751	,3544	,9159
P106	100,8800	152,3935	,6057	,9103
P119	101,5800	156,1669	,4564	,9126
P115	101,0400	150,8147	,6404	,9096
P117	100,8400	158,1780	,3630	,9139
P127	101,2000	151,0204	,6968	,9089
P131	101,2400	156,1045	,4433	,9128
P135	101,4200	155,4731	,4739	,9124
P138	100,9000	155,3980	,6071	,9109

—

R E L I A B I L I T Y A N A L Y S I S - S C A L E (A L P H A)

Reliability Coefficients

N of Cases = 50,0

N of Items = 29

Alpha = ,9148

Czynnik 4

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of Variables
SCALE	53,0200	50,9588	7,1385	15

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
P11	49,1800	45,8649	,3705	,8596
P43	49,8800	45,4547	,3604	,8612
P59	49,5000	41,3980	,7256	,8392
P60	49,2800	43,5935	,5896	,8477
P61	49,4600	45,1514	,4716	,8540
P62	49,5400	43,8045	,5809	,8483
P64	49,7800	47,6037	,2595	,8640
P74	49,3600	43,5412	,5604	,8493
P76	50,1600	44,7902	,5097	,8521
P83	49,2600	44,2780	,5114	,8520
P89	49,5600	46,5371	,4073	,8569
P110	49,3200	45,3241	,5393	,8511
P122	49,5000	42,7041	,6071	,8465
P123	49,2400	46,2269	,5198	,8527
P134	49,2600	46,1963	,5492	,8518

Reliability Coefficients

N of Cases = 50,0

N of Items = 15

Alpha = ,8611

Czynnik 5

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of Variables
SCALE	29,9400	30,7106	5,5417	10

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
P17	27,3200	26,3853	,3415	,7873
P46	26,8200	25,5792	,5341	,7655
P66	26,8600	23,6331	,6194	,7518
P75	27,1000	22,9082	,6949	,7410
P77	27,1000	26,2551	,3880	,7812
P85	26,7600	23,2882	,6449	,7479
P92	26,6800	27,5282	,2745	,7929
P96	26,1600	26,9127	,5024	,7724
P103	27,4600	24,9882	,3842	,7856
P125	27,2000	27,0612	,2920	,7922

Reliability Coefficients

N of Cases = 50,0

N of Items = 10

Alpha = ,7908